

Saarde Sõnumid

Nr 2 (217) 23. veebruar 2021

Hind 0.40 €

Vallavanema veerg

Tegemised veebruaris

Täna volikogu, et veebruarikuu istungil võeti vastu valla 2021. aasta eelarve! Nüüd on vallavalitsusel ja hallatavatel asutustel suunised teada, mis sel aastal tegemist vajavad.

Samas pole kõik nii roosiline ning hästi. Märtsikuu tuleb Saarde vallas anda kohtule vastus, miks ikkagi ei olnud volikogu nõus algatama 2020. aasta sügisel osatühingu Metsagrupp taotluse alusel Saarde vallas tuuleenergeetika alast eriplaneeringut. Senini on volikogu ja vallavalitsus olnud seda meelt, et pärast valla üldplaneeringu algatamist rohkem tuuleenergeetika eriplaneeringuid vallas ei algatata – kõik sarnased teemad lahendatakse üldplaneeringus. Jah, Saarde vallas on märtsis 2020 algatatud üks tuuleenergeetika eriplaneering, kuid seda tehti enne üldplaneeringu algatamist. Tuleb tunnistada, et lõplik tööde selgub kohtus, kuid nii volikogu kui vallavalitsuse arvamus on, et kohalikel elanikel peab olema õigus ja võimalus otsustada, kas ja kuhu ning kui palju tuulikuid meie kodukohta ehitada saab.

Jaauari lõpus tabas Saarde valda valusalt covid-19 viirus. Oma töö pidid ümber organiseerima nii Kilingi-Nõmme asuv hooldekodu Kilingi Villa Pansionaat kui Kilingi-Nõmme Gümnaasium. Kriitilises olukorras tuleb üksteist hoida ning toetada. Seepärast läks

vallavalitsus Kilingi Villa Pansionaadile appi ning toetas neid töötajate kaitsevahendite hankimisel ning kriisi ajaks tööle võetud abipersonali majutamisel. Tunustan Kilingi Villa Pansionaadi juhtkonda ja töötajaid, et nad neil keerulistel hetkedel ei kaotanud olukorra üle kontrolli ning koostöös Terviseameti, Sotsiaalkindlustusameti ning Töötukassaga rakensid vajalikud meetmed olukorra lahendamiseks!

Ka Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi juhtkonnale ning töötajatele tuleb öelda tänusõnad kiire ja operatiivse tegutsemise eest, millega suudeti viiruse ning karantiini tingimustes korraldada kooli õppetöö ümber selliselt, et jätkati põhikooli I ja osaliselt II astmes kontaktõppega.

Ei saa salata, viirus on siin samas Saarde vallas täiesti olemas ning korrates iseennast – kõik on meie endi teha, kui hästi meie kogukond selles kõiges toime tuleb. Valla hooldekodude kliendid ja töötajad, kes selleks soovi on avaldanud, on viiruse vastu vaksineeritud. Kohe on algamas õpetajate vaksineerimine.

Palun kõigil, kel avaneb võimalus end covid-19 vastu vaksineerida, kasutada seda võimalust!

Jäägem ikka terveks!

Andres Annast
vallavanem

Sõbralik vastlapäev

Pühapäeval, 14. veebruaril toimus Kilingi-Nõmme klubi ees kogupere üritus „Sõbralik vastlapäev“. Ilus, päikesepaisteline ilm meelitas kohale palju peresid. Kõik soovijad said endale meisterdada lindude pesakasti, mille sai pärast endaga koju kaasa võtta. Peale pesakastide meisterdamise oli võimalus kaasa lüüa erinevatel sportlikel võistlustel. Kavas oli kelgutõmbamise võistlus peredele, vastlapäevale omane pikima liu võistlus ja hokislaalom nii lastele kui täiskasvanutele. Nii hasartset osavõttu nii

Lustisid nii noored kui vanad

Pesakaste tegemas

laste kui täiskasvanute seas ei ole kaua aega nähtud. Mõnuga lustisid nii suured kui väikesed. Kes ära väsisid said maiustada Kilingi-Nõmme lasteaia koka

Kristi valmistatud imemaitstvate vastlakuklitega ja juua sooja teed. Täname kõiki suuri ja väikeseid lustijaid, kes aitasid selle päeva toredaks muuta. Samuti

eriline tänu Aleksander Vilinurmele, kes valmistas ja komplekteeris kõik pesakastide osad.

Merike Julle
Kilingi-Nõmme Klubi

23.02.2021 KELL 20:00

ÖÖMATK

LAIKSAARE

LOODUSRAJAL

EESTI VABARIIGI SÜNNIPÄEV LOODUSES

KAASA LATERN VÕI TÕRVIK

SELGA SOOJAD RIIDED

KOHTUMINE RMK PÄRNUMAA METSKONNA KONTORI PARKLAS (LOODUSRAJA ALGUSES)

LAE PLAY POEST VÕI APP STORE-ST ALLA

LOQUIZI APP JA MÄNGIME "LAIKSAARE METSASEIKLUS" NUTIMÄNGU!

LISAINFO TEL: 55695715

EESTI VABARIIGI

103. AASTAPÄEVA

TSEREMOONIA

SAARDE VABADUSSÕJA

MÄLESTUSSAMBA JUURES

24. VEEBRUAR

KELL 10

Saarde rahvaspordi sarja "Liigume terviseks 2021" 1. etapp

EV aastapäeva

suusamaik

24.02.2021 kell 12.00-17.00

Kilingi-Nõmme raudteejaam

Punapargi raudteejaam

Alusta ja lõpeta vabalt valitud punktis

Saarde Vallavolikogus

17. veebruari 2021. a istungil

- teisel lugemisel oli määruse eelnõu „Saarde valla 2021. a eelarve“. Eelnõu teine lugemine lõpetati ja võeti vastu määrus nr 1 „Saarde valla 2021. a eelarve“;
- võeti vastu otsus nr 13 „Saarde Vallavolikogu revisjonikomisjoni 2021. a tööplaani kinnitamine“;
- esimesel lugemisel oli määruse eelnõu „Saarde Vallavolikogu 21. märtsi 2018. a määruse nr 10 „Saarde valla põhimäärus“ muutmise“, eelnõu esimene lugemine lõpetati;
- otsusega nr 14 valiti Saarde Vallavolikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimeheks Margus Kukk, aseesimeheks Kristi Sutt;

- otsusega nr 15 kinnitati Saarde Vallavolikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjon 5-liikmelisena (esimees, aseesimees ja 3 liiget) järgmises koosseisus: esimees Margus Kukk, aseesimees Kristi Sutt, liikmed Merike Maidle, Elve Tilk ja Morten Aasaroh;
- käsitleti Osühing Metsagrupp kaebust Saarde Vallavolikogu 23. septembri 2020. a otsuse nr 49 ja 18. novembri 2020. a vaideotsuse nr 66 tühistamiseks ning Saarde Vallavolikogu kohustamiseks uuesti otsustada kohaliku omavalitsuse eriplaaneeringu ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamise üle.

Külliki Kiiver
vallasekretär

Peremehetu ehitise hõivamise teated

* Saarde Vallavalitsus avaldab teadaande Vabariigi Valitsuse 8. 08. 1996 määruse nr 211 “Peremehetu ehitise hõivamise korra kinnitamine” punkti 9 alusel.

Saarde Vallavalitsus teatab, et on võtnud peremehetu ehitisena arvele kuuri (ehitisregistri kood 121352218). Kuur asub Saarde vallas Allikukivi külas katastriüksusel Vanamõisa tee 17, katastritunnusega 71101:006:0083.

Kuur kuulus kunagise kitsarööpmelise raudtee Voltveti 1895 aastal ehitatud raudteejaama hoone juurde. 1999 aastal omandas raudteejaama hoone AS Homer (registrikood 10458958). Täna on raudteejaama hoone täielikult hävinenud ning AS Homer on Eesti väärtpaperite keskregistri seaduse § 88 lõigete 72 ja 8 alusel loetud sundlõpetatuks ja äriregistrist kustutatud äriseadustiku § 513 lõike 5 alusel.

Vastuväiteid ehitiste peremehetuse või nende kohaliku omavalitsuse poolt hõivamise kohta palume esitada 12. Aprillini 2021 Saarde Vallavalitsusele, aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme,

Saarde vald, Pärnumaa 86304, e-post info@saarde.ee, tel 4490135.

* Saarde Vallavalitsus avaldab teadaande Vabariigi Valitsuse 8.08.1996 määruse nr 211 “Peremehetu ehitise hõivamise korra kinnitamine” punkti 9 alusel.

Saarde Vallavalitsus teatab, et on võtnud peremehetute ehitistena arvele elamu (ehitisregistri kood 120828317), kõrvalhoone (ehitisregistri kood 121351450) ja lauda (ehitisregistri kood 121351452). Ehitised asuvad Saarde vallas Tali külas katastriüksusel Kivisilla, katastritunnusega 71201:001:0401.

Kivisilla katastriüksusel paiknevatel hoonetel (elamu, kõrvalhoone ja laut) omandiõigust tõendavad dokumendid puuduvad.

Vastuväiteid ehitiste peremehetuse või nende kohaliku omavalitsuse poolt hõivamise kohta palume esitada 12. aprillini 2021. a Saarde Vallavalitsusele, aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304, e-post info@saarde.ee, tel 4490135.

Jäätmejaama projekt sai rahastuse

03. veebruaril 2021. a allkirjastas sihtasutuse Keskonnainvesteeringute Keskus juhataja Andrus Treier otsuse, millega tunnistati vastavaks ja rahuldati Saarde Vallavalitsuse projektitaotlus Saarde valda jäätmejaama rajamiseks. Projekti kogumaksumus on 266 666 eurot, millest toetus 199 999,50 eurot ja valla omafinantseering 66 666,50

eurot.

Projekti abikõlblikkuse periood algab toetuse andmise otsuse tegemise kuupäevast ja lõpeb 30.06.2022, mil jäätmejaam peab olema valminud. Projekti teostamise tulemusena lisanduv jäätmete ringlussevõtu kogus on 170 tonni aastas.

Jäätmejaam rajatakse Marana külla Heitveepu-
hasti kinnistule.

Saarde Vallavalitsuse istungitel

20. jaanuaril 2021. a

- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- kinnitati sisekontrolli nõuniku 2021. a tööplaan;
- otsustati anda Saarde Vallavalitsuse tänukiri Tiina Kuumale;
- määrati Saarde vallas Kalita külas paikneva Küüni kinnistuga liitmiseks sobiva 6961 m² suuruse erastatava katastriüksuse sihtotstarve ja lähiaadress;
- algatati sundvalduse seadmise menetlus Saarde vallas Veelikse külas Järve tee 2 kinnistule (katastriüksuse tunnus 78201:005:0090, sihtotstarve elamumaa 100 %) Osühing Saarde Kommunaal kasuks. Sundvaldus seatakse ühisveetorustiku paigaldamiseks ja talumiseks ning majandamiseks ühisveetorustiku kaitsevööndi ulatuses ühisveevärgi toimimise tagamise eesmärgil.

27. jaanuaril 2021. a

- otsustati viia läbi Saarde vallas Lodja külas asuva Lodja Postijaama hoonestatud kinnistu avalik kirjalik elektrooniline enampakkumine alghinnaga 100 000 eurot ja kinnitati enampakkumise tingimused;
- otsustati viia läbi Kilingi-Nõmme linnas asuv Pärnu tn 60 hoonestatud kinnistu avalik kirjalik elektrooniline enampakkumine alghinnaga 27 000 eurot ja kinnitati enampakkumise tingimused;
- otsustati viia läbi Tali külas asuva Seltsimaja tee 3 hoonestamata kinnistu avalik kirjalik elektrooniline enampakkumine alghinnaga 5 000 eurot ja kinnitati enampakkumise tingimused;
- väljastati ehitisluba üksikelamu püstitamiseks aadressil Järsi, Surju küla, Saarde vald;
- anti kasutusluba 50 kW päikese-

- elektrijaamale asukohaga Kallita-metsa, Kalita küla, Saarde vald;
- anti kasutusluba 15 kW päikeseelektrijaamale asukohaga Pärnaõue, Veelikse küla, Saarde vald;
- muudeti Saarde valla munitsipaalomandis oleva Saarde vallas Tihe-metsa alevikus asuva Hooldekodu tee 11 isikliku kasutusõigusega koormatava maa-ala pindala;
- muudeti Saarde valla munitsipaalomandis oleva Saarde vallas Tihe-metsa alevikus asuva Lasteaia tee 4 isikliku kasutusõigusega koormatava maa-ala pindala;
- muudeti Saarde vallas Tihe-metsa alevikus asuva Peahoone tee isikliku kasutusõigusega koormatava maa-ala pindala;
- anti nõusolek Saarde vallas Laiksaare külas asuva Kirsimäe katastriüksuse jagamiseks ja määrati jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed;
- kiideti heaks hajaasustuse programmi projektide „Saarde vald Lodja küla Kuusemäe kinnistupuurkaevu rajamine“, „Saarde vald Metsaääre küla Meloni vkt 7, Meloni vkt 8 ja Meloni vkt 9 veevarustussüsteem“, „Saarde vald Kamali küla Männiku veesüsteem“, „Saarde vald Kamali küla Rebase kinnistuveesüsteem“ lõpparuanded;
- otsustati soodustused olmejäätmeveol;
- otsustati võtta Saarde Vallavalitsuse arvele Tali külas jätkuvalt riigi omandis oleval Kivisilla katastriüksusel asuva elamu, kõrvalhoone ja laut ning määrati ehitiste hooldaja;
- otsustati võtta Saarde Vallavalitsuse arvele Allikukivi külas jätkuvalt riigi omandis oleval Vanamõisa tee 17 katastriüksusel asuv kuur ning määrati ehitise hooldaja;
- muudeti Saarde Vallavalitsuse ja

- Tartu Ülikooli vahel sõlmitud mit-teeluruüürilepingut;
- kinnitati 2021. a veebruarikuus juubelitoetuse väljamaksmine kogusummas 300 eurot;

8. veebruaril 2021. a

- määrati Saarde vallas Kalita külas asuva Kurvitsametsa katastriüksuse sihtotstarve ja lähiaadressid;
- määrati Saarde vallale kuuluva saunahoone teenindamiseks vajalik maa, sihtotstarve ja lähiaadress;
- eraldati Saarde valla 2021. a eelarveprojektist reall 04120 Ettevõtluse arendamise toetus 2499,56 eurot Kilingi Villa Pansionaadile soetatud isikukaitsevahendite kulude katteks;
- kinnitati „Tunnustamise alused noorte-, kultuuri- ja kogukonna-valdkonnas 2020 kalendriaastal“;
- otsustati vallavara kasutusse andmine ja üürilepingu ajutine muutmine;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- otsustati esitada Saarde Vallavolikogule menetlemiseks eelnõud „Saarde valla 2021. a eelarve“ teisele lugemisele, „Saarde Vallavolikogu revisjonikomisjoni 2021. a tööplaani kinnitamine“, “Saarde Vallavolikogu 21. märtsi 2018. a määruse nr 10 „Saarde valla põhimäärus“ muutmise“ esimesele lugemisele, „Saarde Vallavolikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine“, “Saarde Vallavolikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni koosseisu kinnitamine“ ja seisukohavõtuks Osühing Metsagrupp kaebus Saarde Vallavolikogu 23. septembri 2020. a otsusele nr 49 ja 18. novembri 2020. a vaideotsusele nr 66.

Külliki Kiiver
vallasekretär

Hajaasustuse programm 2021

Programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maa-
piirkondades elavatele pere-
dele head elutingimused
ning seeläbi aidata kaasa
elanike arvu püsimisele
neis piirkondades.

Programmist toetatatakse majapidamiste
veevarustus- ja kanalisat-
sioonisüsteemide, juurde-
pääsuteede ning autonoom-
sete elektrisüsteemidega
seotud tegevusi.

Toetuse taotlejale

esitatavad nõuded

Taotleja alaline elukoht on
taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega
maapiirkonnas asuv maja-
pidamine.

Taotleja elukoht on rah-
vastikuregistri andmete
kohaselt katkematult taot-
luse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine,
millele projektiga toetust
taotletakse.

Taotlejal ei tohi olla riik-
like või kohalike maksude

osas maksuvõlga, välja
arvatud juhul, kui see on
ajatatud.

Projektil võib olla ka
kaastaotleja(id). Kaastaot-
lejale kehtivad samad tingi-
mused, mis taotlejalegi.

Toetuse andmise põhimõtted

Maksimaalne toetus prog-
rammist ühele majapidami-
sele on 6500 eurot. Prog-
rammist eraldatud toetuseks
loetakse ka viiel eelneval
kalendriaastal programmist
saadud toetuse summa.

Iga valdkonna jaoks on
ühele majapidamisele või-
malik toetust saada prog-
rammist üks kord kuue
kalendriaasta jooksul.

Toetust võib anda tingi-
musel, et taotluse esitamise
päevaks on kohalik omava-
litsus kinnitanud eelmise
sama majapidamisega seo-
tud projekti toetuse kasuta-
mise aruande.

Taotleja ja kaastaotleja
oma- ja kaasfinantseering

peavad kokku moodustama
vähemalt 33% projekti abi-
kõlblikest kuludest.

Toetus moodustab kuni
67% projekti abikõlblikest
kuludest.

Projekti ajalise kestuse
arvestus algab toetusle-
pingu sõlmimisest ning
projekti elluviimine peab
olema lõppenud 31. oktoob-
riks 2022.

Toetatavate tegevuste prioriteetsus ja eelistatud sihtrühmad:

Saarde Vallavalitsus on **06. jaanuari 2021. a korraldusega nr 5** määranud 2021. a taotlusvooru toetatavate valdkondade prioriteetsuse alljärgnevalt:

1. veevarustussüsteemid;
  2. kanalisatsioonisüsteemid;
  3. juurdepääsuteed.
- Eelistatud sihtrühma-
deks 2021. a taotlusvoorus
on määratud leibkonnad,
mille koosseisus on kuni
21-aastased liikmed ning

leibkonnad, mille koosseis-
sus on puudega isikud.

Taotlemine

Programmdokumentis keh-
testatud nõuetele vastavaid
taotlusi saab Saarde Valla-
valitsusele esitada **alates 01. veebruarist 2021. a kuni 01. aprillini 2021. a**, kas
digiallkirjastatult e-posti
aadressile **info@saarde.ee** või allkirjastatuna pabe-
ril aadressile Nõmme tn
22, Kilingi-Nõmme linn,
Saarde vald, 86304 Pärnu
maakond.

Taotlusvorm, lisadoku-
mendid ja programmi täpse-
mad tingimused on leitavad
Riigi Tugiteenuste Keskuse
veebilehel.

Lisainformatsioon:

Kaie Sakala
tel 449 0134, 5307 0296,
kaie.sakala@saarde.ee
Andrus Lillemaa
tel 446 0819, 526 6795, and-
rus.lillemaa@saarde.ee

Tunnustame 2020. aasta Saarde valla noorte-, kultuuri- ja kogukonna valdkonda!

Meie tublid inimesed ja toredad sündmused väärivad tunnustamist. Mee-nutage möödunud aastat ja esitage igas kategoorias oma kandidaadid (inimesed, organisatsioonid või sündmused), kes on 2020. aastal silma paistnud ja meelde jäänud.

Tunnustamiseks saab esitada kandidaate alljärg-nevas kategooriates:

- aasta kultuuritegija
- aasta kultuuritoetaja
- aasta kultuuri tähtsünd-mus
- aasta pärimuskultuuri tegu
- aasta kogukonnaeden-daja
- aasta ringijuht
- aasta küla
- aasta vabatahtlik
- silmapaistev noor

Kandidaate saab esitada kuni 28. veebruarini 2021.

Ankeete on ka võimalik täita ja nimetuse alapunk-tidega tutvuda Surju Rah-vamajas, Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuses, Kilingi-Nõmme raamatukogus (sh haruraamatukogudes), Saarde Vallavalitsuses ja Kilingi-Nõmme Klubis.

Märka ja tunnusta!

Elektroonilised enampakkumised

Saarde Vallavalitsus on kuulutanud välja **elektroo-nilise enampakkumise** Saarde vallale kuuluva **Kilingi-Nõmme linnas asuva Pärnu tn 60 hoones-tatud kinnistule** (regist-riosa nr 170606, katastri-tunnus 30601:002:0084, sihtotstarve Elamumaa 100%, pindala 859 m²).

Kinnistul asuvad endise muusikakooli hoone ja garaaž-kuur.

Enampakkumise tähtaeg on 26. märts 2021. aasta kell 12.00.

Kinnistuga tutvumiseks

ja lisainfo saamiseks palun ühendust võtta: Martti Rooden, telefon 449 0139, mobiil 5349 4259, e-post martti.rooden@saarde.ee.

Enampakkumine toimub Osta.ee portaalis. Oksjonile on kohaldatud Osta.ee reeglid.

Saarde Vallavalitsus on kuulutanud välja **elektroo-nilise enampakkumise** Saarde vallale kuuluva **Lodja Postijaam hoonestatud kinnistule** (registriosa nr 4013606, katastritunnus 71102:001:0017, sihtots-tarve ärimaa 100%, pind-ala 15536 m²).

Kinnistul asuvad 3-kor-teriline elamu-kontor, ladu-elamu, saun, inven-tari ladu, kuur, küün kelder, tall-laut, kaev. Elamu-kontori 2 korterit üüripindadega 84 m² ja 72 m² on koormatud tähtajatu

eluruumi üürilepinguga.

Enampakkumise täht-aeg on 26. märts 2021. aasta kell 12.00.

Kinnistuga tutvumiseks ja lisainfo saamiseks palun ühendust võtta: Martti

Rooden, telefon 449 0139, mobiil 5349 4259, e-post martti.rooden@saarde.ee.

Enampakkumine toi-mub Osta.ee portaalis. Oksjonile on kohaldatud Osta.ee reeglid.

Saarde Vallavalitsus on kuulutanud välja **elektroo-nilise enampakkumise** Saarde vallale kuuluva Pärnu maakonnas Saarde vallas **Tali külas asuv Selt-simaja tee 3 hoonestamata kinnistu** (registriosa nr 9345850, 78201:003:0208, sihtotstarve Ühiskondlike ehitiste maa 100%, pindala 9886 m²) **alghinnaga 4700 eurot**.

Kinnistul asus Tali keskasula katlamaja, mis lammutati 2016. a. Kehtiva üldplaneeringu alusel on maa-ala juhtotstarve toot-mismaa.

Enampakkumise tähtaeg on 26. märts 2021. aastal kell 12.00.

Kinnistuga tutvumiseks ja lisainfo saamiseks palun ühendust võtta:

Martti Rooden, telefon

449 0139, mobiil 5349 4259, e-post martti.rooden@saarde.ee.

Enampakkumine toimub

Osta.ee portaalis. Oksjonile on kohaldatud Osta.ee reeglid.

Surju rongipeatuse asukoht pole veel selge

Kohalike rongipeatuste rajamine rahvusvahelisele Rail Baltica trassile on otsustatud, nende projek-teerimiseks on Euroopast rahastuski tulemas. Kava kohaselt saab Eesti trassi-osal olema kaksteist koha-likku peatust, millest viis on planeeritud Pärnumaale ja üks Saarde valda.

Rahvusvahelised kiired rongid vuravad küll koha-liku tähtsusega peatusest mööda, aga regionaalrongid mitte. See annab rahvusva-helisele raudteele laiema kasutuspotentsiaali ning toob Tallinna ja Ikla vahel paiknevad asulad ükstei-sele ajalisel mõõtkavas lähemale. Raudteeäärsete asulate potentsiaal elupiir-konnana kasvab, sest kiire ja tõhus ühistransport toob Pärnus ja Tallinnas asuvad töökohad ajaliselt lähemale ning maal elamine ja lin-nas töötamine saab olema märksa mugavam kui praegu. Kohalik rong hak-kab tänaste plaanide koha-selt kulgema isegi kuni Riia linnani.

Uue maakonna-planeeringu ootel

Hetkel peab Rail Baltica meeskond kogu trassil val-dadega arutelusid peatuste lahenduste üle. Selle käi-gus lepitakse kokku muu-hulgas juurdepääsud ning seonduv taristu, et saaks alkatada detailplaneerin-gud, alustada projekteeri-misega ja omandada vajalik maa. Pärnumaal lihtsus-tab seda protsessi uuring, mille Pärnumaa Arendus-

keskus tellis osaühingult Skepast&Puhkim ja mille lõppraport on kohe val-mimas. Uuring puudutab kõiki Pärnumaale planeeri-tud Rail Baltica kohalikke peatusi ning peaks vastama ennekõike praktilistele küsimustele, mis puuduta-vad näiteks asukohti, ligi-pääse ja vajalikku parki-miskohtade arvu.

Rail Baltica meeskon-nale ja kohalikule oma-valitsusele on see oluline sisend, millega regionaal-rongi peatusi planeerides arvestatakse. Paraku on Saarde valla territooriumi jääva trassiosa maa-konnaplaneering tühistatud ning enne uue kehtestamist konkreetsest lahendusest rääkida ei saa. Pärnu maa-konna planeeringuga, mis on Rail Balticast eraldisei-sev, on kohalik peatus pla-neeritud Metsaääre külla Valga-Uulu maantee äärde, Surjust umbes 5 km lää-nepoole. Kindlas kõneviis-s saab peatuse asukohast rääkida pärast planeeringu kinnitamist, mis peaks juh-tuma 2021. aasta keskel, kuid hetkel näib, et peatust võiks kavandada Rabaküla – Metsaääre külade piir-konda.

Olenemata asukohast tuleb Surju peatus koos ooteplatvormiga otse raud-tee peatee äärde, eraldi kõrvalteid selleks ei planee-rita. Peatuse arhitektuurne lahendus lähtub potentsiaal-sest reisijate arvust. Stan-dardse lahenduse juurde kuulub ooteplatvorm koos viitade, tabloode ja ohutus-

piiretega, juurdepääsuteed, väliala ja parklad.

Reisijate arvu kasvuks ollakse valmis

Kui kohalik kogukond ja nende esindajad näevad, et peatus võiks lisaks baas-lahendusele pakkuda veel lisavõimalusi ja -funktsioone, saab selles osas läbi rääkida, aga siis tuleb arvestada täiendava panu-sega kohalikust eelarvest. Seega on tähtis põhjalikult kaaluda, mis on kohalike inimeste seisukohast vaja-lik ja mis mitte, sest hoo-ned ja rajatised vajavad ka hilisemat hoolt, mitte ainult väljaehitamist.

Igasse peatusesse raja-takse juurdepääsutee, väliala, parkla, jalgratta-parkla ja bussipeatus, mui-dugi ka peatust teenindavad tehonorajatised. Surju peatu-sesse tuleb suure tõenäosu-sega mini-jaamahoone koos tualettruumide ja väikese ootealaga, samuti jalakäija-tele planeeritud tunnel või ülepääs turvaliseks liiku-miseks peatuskoha ja oote-platvormide vahel. Rongi on võimalik oodata ka oote-platvormidele rajatavates mahukates ootepaviljoni-des.

Iga kohaliku peatuse juurde planeeritakse koos-töö kohalike omavalitus-tega piisavalt perspektiivse varuga maad, et vajadu-sel saaks kaasuvat taristut laiendada, näiteks reisijate arvu kasvades parkimis-kohti juurde luua.

Rauno Lee

Rail Baltica projektijuht

KAITSELIIT

26.–28. veebruarini toimub Tihemetsa alevikus ja Mustla külas Kaitseliidu Pärnumaa maleva riigikaitseline õppus. Õppusel liiguvad osalejad nii jalgsi kui maastikuautodega. Õppuse alale rajatakse majutuskohad ja tehakse tuld ohutust jälgides. Liiklemiseks

kasutatakse olemasolevaid teid ja harjutused viiakse läbi ainult konkreetsel õppusealal. Peale õppuse lõppu territooriumid korrastatakse. Vastutav isik õppuse läbiviimisel on Kaitseliidu Pärnumaa maleva ringkonnaveebel vanemveebel Hannes Aus, telefon 717 9516.

PRIA maaelu mitmekesistamise investeeringutoetuse taotlusvoor

Märtsi keskel avaneb PRIA maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetuse taotlusvoor. Meetme eesmärk on eelduste loomine uute töökohtade tekkeks maal väljaspool põllumajandussektorit ja voo eelarve on 12 miljonit eurot.

Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise toetust kuni 150 000 eurot saab kasutada uute seadmete ostmiseks ja tootmis- või teenindusruumide ehitamiseks. Investeeringuobjekt peab asuma maapiirkonnas, millena Pärnumaal ei käsitleta üksnes enne 2018. aasta haldusreformi

kehtinud Pärnu linna territooriumi.

Taotlusi hakatakse vastu võtma 2021. aasta märtsis, kuid taotluse ettevalmistamise ja koostamisega tuleks alustada varakult, et vajalikud dokumendid taotluse esitamise ajaks korda saada.

Lisainfo meetme kohta: Põhjalik ülevaade toetuse tingimustest PRIA kodulehel www.pria.ee.

PRIA toetuste infotelefon **737 7678**

Meetmega seotud videojuhendid leiab Maaeluministeeriumi Youtube kanalilt.

Taluarhitektuuri toetamise taotlusvoor

Toetuse eesmärk on aidata taluelamute katuste korrastamise kaudu kaasa Eesti traditsioonilise maa-arhitektuuri ja maastiku omapära säilitamisele. Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

eterniidi asendamist uue eterniidiga või teiste uute ehitusmaterjalide kasutamist sellest taotlusvoorst ei toetata.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelmale, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo eelarve on 5. märts 2021.

Vabaühenduste infoseminar

Maakondlike arenduskeskuste (MAK) konsultandid kutsuvad 2. märtsil kell algusega 10:00 osalema vabaühenduste e-infoseminar "MTÜ alustamise ja juhtimise põhitõed". Osaledes saad vastused järgmistele küsimustele:

- Kas asutada OÜ või MTÜ?
- Mida pidada silmas MTÜ asutamislepingut ja põhikirja koostades?
- Kuidas oma ühingu Ette-

võtjaportaalis registreerida?

- Kes ja kuidas saavad MTÜ küsimustes teile abiks olla?

Infoseminar on tasuta. Zoomi keskkonna lingi saamiseks on vaja eelnevalt registreerida aadressil http://bit.ly/registreerumine_infopaev.

Seminari korraldavad maakondlikud arenduskeskused ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Ülevaade Saarde Kommunaali tegemistest 2020. aastal

Head Saarde valla inimesed! Annan Teile ülevaade Saarde Kommunaali tegemisest 2020.

2020. aastal õnnestus meil KIK-i keskkonnaprogrammist saada toetusi Veelikse ja Tali külade veemajandusprojektidele.

Veelikse küla veemajandusprojekti toetatakse KIK-i keskkonnaprogrammist 40 407 euroga. Veelikse küla veemajandusprojekti raames rekonstrueeritakse vee- ja kanalisatsioonitorustikud. Veelikse külas ning tamponeeritakse Söökla suurkaev. Veelikse külas teostab ehitustööd OÜ Wesico Projekt. Eeldatavalt peaks juba 2021. a juulis kõik torustikutööd ka tehtud saama.

Tali veemajandusprojekti toetatakse KIK-i poolt 423 853 euroga. Pea sama palju panustab projekti ka Saarde vald, viies sel eesmärgil omanikuna läbi Saarde Kommunaali omakapitali laiendamise.

Projekti eesmärgiks on tagada Saarde valla Tali küla elanikele nõuetekohase vee- ja kanalisatsiooniteenuse kättesaadavus. Eesmärgi saavutamiseks rekonstrueeritakse vee- ja kanalisatsioonitorustikud ja reoveepuhasti. Lisaks teostatakse olemasoleva suurkaev-pumpla manteltoru uuringud ning teostatakse vajalikud investeeringud. Tali külas teostab ehitustööd OÜ Sanbruno ning ehitustööde lõpuks on arvestatud 2021. a detsember.

2020. aastal viisime läbi hanke kahe uue koolibussi soetamiseks. Hanke võitis AS Veho Mercedes-Benz busside pakkujana. Kumbki buss maksab koos käibemaksuga 61 225,58 eurot, olles **võetud** kasutusrendile 60-kuulise perioodi jooksul. Konkreetsemalt on tegemist Mercedes-Benz Sprinter Panel van 516 CDI pika versiooniga, mis on ehitatud 19+1 kohaliseks bussiks. Uued bussid peaksid saabuma liinile maikuu 2021. Tänu uutele bussidele saab olema tagatud õpilaste turvaline transport. Koolibussi teenus on ilmastikust ja tehnilistest probleemidest hoolimata olnud siiani alati tagatud.

2020 viisime läbi hanke Tihemetsa veetöötusjaama seadmete rekonstrueerimiseks. Teatavasti jäi Tihemetsa veetöötusjaam kolme

aasta tagusest veemajandusprojekti välja, kuna hoonealust kinnistust ei olnud toona kinnistusraamatus olemas. Hanke võitis Veetehnoloogia OÜ, kes renoveerib täielikult kogu veetöötuse, sh tulevad uued filtritäite segud ja elektriautomaatika. Hoone saab olema seestpoolt ka üldehituslikult remonditud.

Kilingi-Nõmme surnuaial võtsime maha ohtlikud puud vastavalt meie rahalistele võimalustele. Käesoleval aastal on plaanitud ohtlike puude maha võtmisega jätkata ja teha korda osaliselt surnuaia sisesed teed. Kalmistu on jätkuvalt suurepäraselt hooldatud, mida kinnitavad kohalike ja teistest piirkonnadest tulevate inimeste kiitused. Täname meie surnuaia töötajat Marju Loorentson'i, kel täitus eelmise aasta meie juures tööstaaž 10 aastat, suurepärase südamega tehtud töö eest.

Avaldame tunnustust ja tänu reoveepuhasti operaatorile Margus Kukele, kelle initsiatiivikis aitas lahendada Rahandusministeeriumiga tekkinud vaidlust FIDIC-lepingute nõude seadmise õiguspärasuse üle.

Kesklinna pargis töötas suveperioodil haljastusspetsialist Kadi Kuru, kes tegi oma tööd suure hoolikuse ja pühendumusega. Seda kinnitas pidev inimeste kiitus Kadi Kuru aadressil. Tänu Kadi Kuru nägemusele sai kesklinn uue ilme ja värskenduse. Kahjuks käesoleval aastal Kadi Kuru suurepärase panuse eest kesklinna haljastuse paremaks muutmisel!

Kilingi-Nõmme saunas sai renoveeritud keskküttesüsteem. Täna on saunas uus keskkütetekatel, mis on õigustanud ennast ökonoomsena ja efektiivsena tööga. Tihemetsa saunas 2020 suuremaid renoveerimistöid ei tehtud. Mõlemas saunas töötavad pühendunud töötajad, kes teevad oma tööd maksimaalselt hästi. Täname Jaan Loorentson'i ja Aivar Saart pühendunud töötegemise eest!

Eesti Vee-ettevõtete Liit (EVEL) tunnustas tunnustatud töötajajätku kategoorias meie töötajat Aivo Risti, kes on rohkem kui 14 aastat panustanud endise Surju ja tänase Saarde valla veevärgi toimimisse.

Juunikuus lõpetasid kahe aastase kutseõppe kava Järvamaa Kutsehariduskeskuse veekäitlusoperaatori eriala Aivo Rist ja Morten Aasaroht.

Seoses epideemia levikuga olemas viinud oma veemajanduse töötajad sellisele režiimile, et oleks tagatud võimalikult ohutu töö tegemine. See tähendab, et kahjuks ei ole võimalik meil osutada teenust, mille olemuseks on vahetu kontakt korteris või majas sees. Loomulikult tagame siiani abi elutähtsatele objektidele nagu hooldekodud, koolid, lasteaiad jne. Veemajandustaristu tööhoidmine on meie prioriteet ning keegi ei tahaks olla sellises olukorras, kus kraanist ei tule vett või kanalisatsioon ei tööta.

Korterite haldamises on meie omanik Saarde vald võtnud vastu otsuse, et vallale mittevajalikud pinnad müüakse maha. Koostöös vallaga õnnestus Tihemetsas Hooldekodu tee 5 halvas seisus olevad korterid hüljata ja elanikud majutada ümber elamisväärsel pinnale. Kahjuks ei ole võimalik teenitud üürirahade eest ette võtta suuremaid parendustöid. Seetõttu on jätkuvalt meie hallata olevate korterite seisund halb. Sellest hoolimata ei jäta me kedagi hätta ja hädapärane eluksvajalik remont saab alati tehtud!

Jätkuvalt on avatud eraisikute ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga liitumise toetusmeede KIK-is.

Kutsume kõiki elanikke, kellele see võimalus on loodud, liituma ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga!

Lähem info on kättesaadav Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) www.kik.ee kodulehel: <https://kik.ee/et/toetatav-tegevus/eraisikute-vee-ja-kanalisatsioonitaristu-rajamine>.

Saarde Kommunaal OÜ on endiselt valmis panustama uute väljakutsete lahendamisse 2021. aastal.

Oleme selle eest tänulikud oma töötajatele ning avaldame tunnustust ja tänu Saarde Vallavalitsusele ja Volikogule meile osutatud kaasaabi eest!

Ühtsuses peitud jõud!

Morten Aasaroht
OÜ Saarde Kommunaal
juhatuse liige

Veelikse küla veemajandusprojekti projekteerimis-ehitustööd

„Veelikse küla veemajandusprojekti projekteerimis-ehitustööd“ ehitushanke leping Saarde Kommunaal OÜ ja Wesico Project OÜ vahel allkirjastati 04. novembril 2020. a.

Veelikse küla ÜVK projekti toetatakse KIK-i keskkonnaprogrammist 40 407 euroga.

Täna on paevaks on töövõtjal torustike tööprojekt valminud, ehitusload on taotletud ja ehitustöödega alustatakse võimalusel märtsi alguses.

Käesoleva projekti raames rekonstrueeritakse Veelikse küla

veetorustike peatrassid ja rekonstrueeritakse korterelamute piirkonna kanalisatsioonitorustikud Ridaelamu teel.

Samuti tamponeeritakse vana suurkaev Keldrimäe teel (Söökla suurkaev).

Arvestades asjaolu, et torustike tööd teostatakse kitsastel tänavatel, siis kaevetööde ja tööd teenindava tehnika liikumise tõttu on külas tavaliselt häiritud ja seepärast palume kõigilt elanikelt ehitustööde ajal täiendavat tähelepanelikkust liikluses!

Torustike pealiinide ehituse ajal

ei tohiks tekkida häireid veevarustuses, kuid kinnistute haruühenduste väljaehitamise ja ümberühendamise käigus on veekatkestused paratamatud ja sellest teavitame kliente ette.

Torustiketööd plaanime olenevalt ilmastikust lõpetada käesoleva aasta kevadsuvel ja taastamistööd teostada suve jooksul.

Loodame elanike mõistvale suhtumisele ehitustööde läbiviimise ajal!

Morten Aasaroht
OÜ Saarde Kommunaal
juhatuse liige

Surju Raamatukogu juubeliaasta

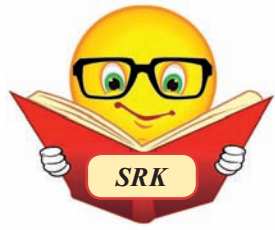
Sellel aastal möödub 100 (105) aastat raamatukogu ametlikust tunnistamisest. 1921. aastal teatas Pärnu Maakonna koolivalitsus muudatustest Pärnu-maa Rahvaraamatukogude võrgustikus. Seletuskirjas öeldakse, et kõigis kohtades tuleb raamatukogud ellu kutsuda, mis oleksid kõigile kodanikele kättesaadavad. Seejärel tehakse Haridusministeeriumi Kooliosakonna ring-

mata.

Surju inimeste suurt huvi lugemise vastu näitab see, et väikesesse piirkonda loodi teinegi raamatukogu. 1924. aastal asutas Surju mõisa ümbruse rahvas noorsooühingu „Loitla”. Asutajateks-eestvõtjateks olid kohaomanikud ning ühingusse kuulusid veel asunikud ja mõisatöölised. Esialgu asus raamatukogu suurmaomaniku P. Tomsoni juures. Mõne aasta

rusele, kus tegutseb tänaseni.

Läbi sajandi on Surju raamatukogu juhatanud, tööd korraldanud ja oma panuse andnud väga paljud tublid ja oma tööd armastavad inimesed. Raamatukogu juhatajatest Mare Must, Sirje Remmel ja Elvi Piiri koostasid ja säilitasid raamatukogu kroonikat. Tänu nende tööle on nüüd võimalik saada ülevaadet raamatu-

mine raamatukogu kasutajatega, nende ettepanekute, nõudluse ja nõuga.

Minu tähtsamad tegevused-saavutused:

2011-2012. a läbisin Raamatukoguhoidja III kutsekoolituse; 2013. a sain kutsetunnistuse, et vastan Raamatukoguhoidja IV taseme nõuetele; 2015. a tunnustati tiitliga - “Aasta Maaraamatukoguhoidja 2015”; 2016. a koostasime ja toimetasime koos Agnes Põlluga raamatu „On kal- lis mulle kodupaik... RISTIKÜLA – KILLUKE EESTIMAAD I”; 2017. a koos Mare Kütti ja Jaanus Männikuga andsime välja raamatu „Surju vald 25”; 2017. a omistati Surju valla Vapimärk ja 2018. a ilmus II osa raamatule „...RISTIKÜLA KILLUKE EESTIMAAD II”. Igapäevatöö hulka kuulub ka raamatukogu kroonika täiendamine ja jäädvustamine.

Olen pidanud õppima ja täiendama oma teadmisi, kohtunud põnevate ja huvitavate inimestega, kellega koos viia läbi erinevaid üritusi ja projekte, et raamatukogu tegevusi rikastada. Raamatukogu on olnud avatud uutele ideedele, mõtetele ja koostööle, et neid ellu viia!

Loe ja tutvü lähemalt raamatukogu ajalooga kodulehel: raamatukogu.surju.ee ja raamatukogus näitusel „Surju Raamatukogu läbi sajandi”.

**KOHTUME
RAAMATUKOGUS!**

Riita Lillemets
*Surju Raamatukogu
juhataja*

1932. aastal valminud Surju algkool (Surju vana kool). Paremal endine nn “Postikool” – Surju-Silla kool 1910. a. Kunagine Oru talu kool asus uue kooli lähedal (vasakul) pikas taluhoones

kirja põhjal otsus, avada ametlikult hariduseltsile “Kungla” kuuluv raamatukogu. Hariduselts „Kungla” asutati 1915. aastal Surju Algkooli õpetajate ja teiste ümberkaudsete elanike eestvõtmisel algkooli juurde. Esimene raamatukogu asus Oru talus, kus asus selleaegne koolimaja. Seltsi põhikirja täitmine nägi ette ka raamatukogude ja lugemislaudade avamist, lugemisingide ning vaidlusõhtute korraldamist. Raamatukogusse koguti raamatuid annetustest ja Tahkuranna vallavalitsuse eelarvest saadud raha eest. Nii töötas raamatukogu viis aastat end ametlikult registreeri-

pärast jõudis Loitla endale maja osta, kuhu sai toa ka raamatukogu.

1940. aastal, kui seltsi ja noorsooühingu raamatukogud natsionaliseeriti, alustasid nende baasil tegevust Surju I ja Surju II raamatukogu, mis ühendati 1958. aastal Surju raamatukoguks. Raamatukogu töösuund ja iseloom olid pidevas muutuses. Tekitati juurde rändkogusid ja laenuspunkte, mis hiljem jälle suleti

Aastate jooksul on raamatukogu asunud paljudes erinevates kohtades. 2002. aastal sai raamatukogu endale uued, renoveeritud ruumid Surju Vallavalitsuse hoone esimesele kor-

kogu kujunemisest, tegevusest ja seotud inimestest läbi sajandi.

Raamatukogu sajaaastasest ajaloost olen mina seotud 10 aastat

Aprillis täitub kümme aastat, kui asusin tööle Surju Raamatukogusse. Olles lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli ja saanud inseneri hariduse, ei osanud ma mõeldagi, et minu üheks töökohaks saab raamatukogu. Selle üle on mul, aga väga hea meel. Mul on vedanud, sest mul on mõnus töökoht, kuhu tulen rõõmuga, huvitav ja mitmekülgne töö, hea koostöö teiste asutustes ja kogukonnaga. Tähtsal kohal on arvesta-

Õhuliini kaitsevööndi hooldustöödest teavitamine

Aktsiaselts Elering annab teada Lauri krossiraja, Tsikli ja Liivanurme-Suitsu tee kinnistutel Väljakülas asuva õhuliini kaitsevööndi hooldustöödest. Hooldustööd on kavas läbi viia 23. veebruaril 2021.a, hooldustööde käigus

langetatakse võsa liini kaitsevööndis ehk 40 m ulatuses kummalegi poole liini telge jäävad puud. Hooldustööd viib läbi Osühing Lepagrupp. Kontaktisik Ülari Saviste e-post ylarisaviste@hotmail.com, telefon 5390 8907.

Saarde Kommunaal teatab

Alates 22.02.2021 kuni 07.03.2021 on suletud Tihemetsa saun ja Kilingi-Nõmme linnasaun.

Kilingi-Nõmme postkontor ajutiselt suletud

Perioodil 23.02-26.02.2021 on Kilingi-Nõmme postkontor ajutiselt suletud.

Asendav postiasutus

Kilingi-Nõmme postkontorit asendab ja väljastab saadetisi Pärnu postkontor, asukohaga Hommiku tn 4. E-R 9:00-18:30; L 10:00-14:00, P suletud.

Lähim pakiautomaat

Kilingi-Nõmme Konsumi pakiautomaat, Pärnu tänav 37.

Annelly Noobel
Lõuna regiooni juht

Otsitakse vabatahtlikke!

Juuli lõpus toimuva WFAC2020 läbiviimiseks otsitakse vabatahtlikke võistlusradade toimetajaid. Tegemist on IFAA maailmameistrivõistlustega maastikulaskmises. Võistlusele oodatakse ligikaudu 700. sportlast. Võistlusradade teenistus on tegevuses 19.07–31.07.21 nii võistlusradadel kui ka harjutusväljakul.

Kohustused:

- ühe raja ehitamine võistluspaika;
- võistluse ajal patrull oma märkide piirkonnas, võõraste eemale hoidmine, vajadusel laskjate järgmise märki juhendamine;
- raja tehnilise olukorra jälgimine, heakorra eest hoolitsemine;
- vajadusel abi kutsumine, operatiivinfo edastamine;
- ohutuse tagamine;
- hommikuti lehtede vahe-

tus rajal, raja inspekteerimine enne võistlusi, vajadusel koristamine/korrastamine.

Rajateenistus ei võta kohaliku rolli ega võta vastu ka reklamatsioone.

Soovitavalt võiks inglise keel olla vähemalt algtasemel.

Vabatahtlik ei pea olema kogemustega vibulaskjaga.

Rajateenistusele korraldatakse kevadel koolitus.

Võistluse korraldajate poolt on tagatud toitlustus ja majutus võistluspaigas kogu perioodi vältel.

Vabatahtlikuks olemine sobib hästi gümnasistile. Kel on plaan astuda ülikooli, siis selle ürituse pealt saab kaasa vabatahtliku töö tunnistuse ja ülikooli sisseastumisel annab see kuni 4 lisapunkti. Tulge ja korjake üles!

Täpsem info

<https://www.wfac2020.org/>

Saarde Vallavalitsus kuulutab välja konkursi **SAARDE VALLAVALITSUSE SOTSIAALNÕUNIKU** vabaneva ametikoha täitmiseks

Tööülesanded:

Saarde valla elanike hoolekandelaselise töe juhtimine ja koordineerimine, erinevatele sihtgruppidele toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks abi osutamine ja sotsiaalsete erivajadustega isiku sotsiaalsele turvalisusele, arengule ja ühiskonnas kohanemisele kaasaaitamine.

Nõuded kandidaadile:

- Töökogemus samal ametialal vähemalt 1 aasta.
- Bakalaureus (sotsiaaltöö ja nõustamine).
- B-kategooria juhtimisõigus.
- Arvuti kasutamise oskus, sealhulgas ametikohal vajalike teksti- ja tabelitöötlusprogrammide ning teiste tööks vajalike arvutiprogrammide ja andmekogude kasutamise oskus.
- Oskus koostada õigusaktide eelnõusid koos eelnõu seletuskirja ja sinna juurde kuuluvate materjalidega, haldusmenetlusele kehtestatud reeglite teadmine ja järgimine.
- Oskus võtta vastu iseseisvalt otsuseid oma ametikoha pädevuse piires, võime ette näha tagajärgi ja vastutada nende eest.
- Hea suhtlemisoskus, sealhulgas oskus koostööks avalike huvide elluviimisel.
- Hea väljendus- ja kuulamisoskus, oskus säilitada rahu probleemsetes olukordades ning oskus selgitada oma seisukohti arusaadavalt.

Omalt poolt pakume:

Huvitavat ja vastutusrikast tööd, ametialase täiendkoolituse võimalusi, konkurentsivõimelist töötasu.

Asukoht:

Pärnu maakond, Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn, Nõmme tn 22.

Töösuhte kestus:

tähtajatu

Tööle asumise aeg:

niipea kui võimalik

Kandideerimise info:

Kandideerimiseks esitada avaldus, CV, motivatsioonikirj, haridust

töendavate dokumentide koopiad ja muud dokumendid, mida

kandidaat peab oluliseks.

Dokumendid esitada hiljemalt 01. märtsil 2021. a Saarde

Vallavalitsusele aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald,

Pärnumaa 86304 või e-posti aadressil info@saarde.ee

Kontakt: Külli Karu, abivallavanem, telefon: +372 5551 9611,

e-mail: kylli.karu@saarde.ee

Surju Kool

Sõbrakuu toimetused Surju Koolis

Viimane talvekuu on suurte sammudega lõpusirgele jõudmas, et varsti algavale kevadkuule teatepulk üle anda. Peatselt mööduv küünlakuu on olnud meie kooliperele tegus ning sündmusterohke. On toimunud mitmeid aineolümpiaade ja koolisisesed üritusi.

Esmaspäeval, 8. veebruaril tähistati koolis **turvalise interneti päeva**.

Kõikides klassides selgitati välja klassi parim turvalise interneti reeglite tundja. Kasutati veebikeskkondi Kahoot, Quiziz jt, mis võimaldavad lisaks võistlemisele täiendada ka oma teadmisi. Ürituse viisid läbi 1.-4. klassis klassiõpetajad ja 5.-9. klassis õp. Signe Reidla.

Turvalise interneti päeva tähistatakse kogu maailmas erinevate üritustega juba 18. korda. Selle eesmärgiks on kutsuda üles kõiki interneti kasutajaid koos muutma interneti turvalisemaks ja paremaks paigaks kõigi jaoks, eriti laste ja noorte jaoks.

Veebruaris on toimunud mitmeid maakondlike aineolümpiaade, kus meie kooli õpilased on tublilt esinenud.

Maakondlikul bioloogia olümpiaadil osalesid väga tublilt 7. klassist Anne-Lissy Lebedeva ja Kaspar

Mägi ning 9. klassist Martti Tarsalainen, õpilasi juhendas õpetaja Maie Sarapik

Maakondlikul matemaatika olümpiaadil esines suurepäraselt 9. klassi õpilane Kristjan Link. Oma tubli panuse andsid veel 8. klassist Keity Pärna ja 9. klassist Lume Tuum, õpetaja Hele-Riin Kutsar

Maakondlikul emakeeleolümpiaadil esindas kooli väga tublilt 9. klassi õpilane Lume Tuum, õpetaja Riina Ollo

Stiilinädal

Lustlik stiilinädal toimus seekord 25.-29. jaanuaril. Nädala raames oli kõikidel õpilastel, õpetajatel ja koolitöötajatel vabadus riietuda tavapäraselt erinevalt. Elevust ja rõõmsaid ideid jätkus terveks nädalaks. Väga põnev oli pidžaampäev, kus võis kooli tulla lausa tuduriitidega. Oli ka neid, kellel olid jalas sussid ja kaasas kaisukaru. Erilise tähelepanu ja auhinna pälvis II klass, kus oli osalejate arv kõige suurem.

Suur tänu kõigile, kes pingutasid ja olid vaeva näinud. Osavõtjaid oli seekord väga rohkearvuliselt.

Traditsiooniline sõbranädal

Hea sõbra jaoks on valla muuksed ja mu hing...

Stiilipäev 2. klass. Foto: Martti Tarsalainen

Stiilipäev 9.klass. Foto: Martti Tarsalainen

Sel aastal toimus meeleolukas **SÕBRANÄDAL** 8.-12. veebruaril.

Huvitavaid tegevusi jagus terve nädala jooksul. Toimus sõbralaat, kus oli võimalik nii osta kui müüa omavalmistatud küpsetisi ja meeneid. Teematiliselt kujundatud fotonurgas oli kõigil soovijatel võimalus end koos sõbraga pildistada. Teisipäeva hommikul loo-

siti igale õpilasele ja koolitöötajale oma isiklik sõber, kellele sai kaardi, maiustuse või meene kinkida. Tegus nädal õpetas lapsi rohkem märkama ja üksteisest hoolima.

Kõige väiksemate sõbrapäev **lasteaias** toimus rühmasiseselt, valmistati sõbrale kaarte, mängiti ja tehti koos sõbraga pilti.

Sõbrapäev lasteaias 2021. Foto: Anneli Järvesaar

Kätte on jõudmas talvine koolivaheaeg. Paras aeg on seada sammud loodusesse, sest käimas on kooli fotokonkurss.

Ootame fotosid imelisest talvest. **Toremaid jäädvustusi!**

Head Eesti Vabariigi sünnipäeva!

Kokkuvõtte kooli tegemistest koostas

õpetaja Tiia Hermann

Tublid pranglijad

Lõppesid Pärnumaa pranglimise eelvõistlused. Meie kooli parimad olid 1.-3.klassis **Roger Pärn, Liisa Ojaste, Karlos Piile** ja **Remi Rubin** ning 4.-6. klassis **Markus Juust, Kert Heljas** ja **Keijo Mohnja**. Remi Rubin oli ka Pärnumaa edukaim 1.klassi õpilane.

Nimetatud õpilased pääsesid ka Pärnumaa pranglimise finaaliveistlusele.

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Krõll”

Mesimummude toimetamised

Mesimummude rühm võttis osa Häirekeskuse korraldatud fotokonkursist „Lumest lumele 112“. Fotokonkurss toimub rahvusvahelise 112 päeva raames, mida tähistatakse traditsiooniliselt 11. veebruaril. Päeva eesmärk on tõsta laste teadlikkust sellest, et on üks numbri 112, millele helistades saab vajadusel kutsuda nii kiirabi, päästjaid kui ka politsei. Kuna ilmad olid külmad ja lumi ei pakkunud, hakkasime 112 meisterdamiseks vett külmutama. Õpetajad aitasid õhupallid veega täita ning õue viia. Kui vesi oli jäätunud

võtsime õhupalli ümber ära ning värvisime jää pealt punaseks. Värvitud pallidest moodustasime lumele 112. Sellel nädalal pöörasime rohkem tähelepanu kiirabi, tuletõrje ja politsei töö olulisusele. Lapsed loendasid rühmas suitsuandureid, võrdlesid tuletõrjajate „veevoolikuid“, ehitasid tuletõrjeautole garaaži. Politseiniku ja kiirabitöötaja töö mängisid lapsed läbi mTiny robotiga (Panda robot). Robot aitas lahendada poeröövi ja toimetada liiklusõnnetuses kannatanu haiglasse.

Anu ja Annika

“Kuidas külvad, nõnda lõikad”

Jaanuarikuu viimasel kolmapäeval tegime Tibupoegade kollektiiviga lastele näitemängu teemal „Kuidas külvad, nõnda lõikad“. Ürituse eesmärk oli läbi situatsioonide näidata, et kui ütled sõbrale halvasti, oled kade, siis võid leida end kiiresti olukorras, kus sina oled ükski ja kurb.

Kasutasime ära lumise talveilma ja tegime eten-

duse õues. Peategelane sai endale uue kelgu, aga oma sõpru kelgutama ei lubanud. Ühel sõbral polnud ju kelgu ja teise oma oli nii kole. Oma sõnadega tekitas ta kaaslastes väga kurba tunnet. Lõpuks oli peategelane mäel ja ei läinud palju aega, kui mõistis, et üksinda kelgutamine ei ole üldse lõbus. Väga valus oli vaadata eemal lõbutsevad semusid ja veel raskem oli

enesele tunnistada, et oli neile oma sõnadega haiget teinud.

Peategelane palus lastelt abi ja küsis, mis sellises olukorras nüüd tegema peab. Lapsed mõtlesid aktiivselt kaasa ja nagu ühest suust tuli: „Peab vabandust paluma!“ Lapsed nõustutamine ei ole üldse lõbus. Väga valus oli vaadata eemal lõbutsevad semusid ja veel raskem oli

Lõpp hea, kõik hea. Kambajõmmid võtsid

vabanduse vastu ja lustimine kelgumäel jätkus.

Etendus näitasime lastele, et iga inimene on kurb isemoodi. Üks tegelane tundis kurbust oma kehas, kõik rõhus ja see ajas nutma. Teine tegelane tundis kurbust oma südames. Nagu rasked kivid oleksid südame peal ja see tegi hoopis tisedaks. Peategelasel hakkas kõht valutama. On palju viise olla kurb

ja ükski neist ei ole vale. Inimesed on kõik väga erinevad ja käivad oma kurbusega ka erinevalt ümber.

Näitemängudes erinevate situatsioonide läbimängimine on üks viis, kuidas soodustada ja toetada lapse emotsionaalset arengut – see on oskus mõista ja väljendada oma tundeid. Meie kasvatame lapsi teadmises, et kõik tunded on loomulikud ja lubatud, olles sealjuures ka oma käitumisega eeskujuks. Julgeme öelda, mida me tunname, panes emotsioonile nime ja kirjeldades, mis meie sees toimub. Me julgeme eksida ja julgeme vabandust paluda.

Olge ikka lahked ja sõbralikud, sest juba vanarahvas teadis rääkida, kuidas külvad, nõnda lõikad!

Tibupoegade rühm

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Algas pühvliasta

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilased tervitasid 12.01.2021 alanud pühvli-aastat omaloominguliste töödega.

Noored kunstnikud püüdsid pühvli joonistada, maalida, voolida ja voltida. Ideed ulatusid stiliseeritud tarbekunstist arhitektuurini. Muuhulgas kujutati

pühvli näiteks koomiksikangelasena ja monumendina.

Tähetarkade sõnul toob pühvliasta meile tegutsemistahet, vaimuerksust ja valmisolekut koostööks. Loodame, et tähed ei valeta!

Kadri Karon
kunstiõpetuse õpetaja

Berit Vahter, 10. klass

Andres Vunk, 8. klass

Roos-Marleen Ringas, 9. klass

Hele-Mari Jalasto ja Grete Lume, 5. klass

Sõbra- ja vastlapäev

2021. aasta talv on andnud võimaluse kelgutada, uisutada, suusatada, saunahõltses lumes joosta või vapramatelgi jääaugus end karastada. Selle aasta sõbra- ja vastlapäev juhtusid olema päris lähestikku, mis võimaldas klubi töötajatel organiseerida tore koon- dütuse õues. Kutsusin SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse töötajaid ka kaasa lööma.

Koroonaviirusest tingituna on meie asutuse töö veelgi pingelisem. Kõik soovijad asutusest on küll kahe vaktsiiniga vaktsineeritud, kuid piirangud jätkuvad. Töö mõtetest eemale saamiseks tundus klubi poolt korraldatav sündmus

täiesti vajalik. Elvi, Merle, Sirje ja Avoga valmistamise pesakaste asutuse aeda üles panekuks ning võtsime osa väikese reega vedamisvõistlusest. Oluline ei olnud koht ega aeg vaid see, et me olime kohal ja tundsim rõõmu. Ilm oli suurepärase. Ühiselt veedetud tunnid möödusid kiirelt ja lõõgastavalt. Tore oli näha üritusel osalenud peresid ja sõpru koos tegutsemas. Mõned pesakasti toorikud jäid ka üle. Saime loa need oma asutusse kaasa võtta, et hoolalustel oleks võimalik oma pesakast kokku lüüa ja aeda üles panna. See võimaldaks loodusevaatlusega aega sisustada ja linnust sõbra toimetamist jälgida.

Vastlapäevaks tellisime Keldrikohvikust taas Prii- dukesi, mis on meie hoole- aluste jaoks sobilikum ning annab vastlapäeva hõngu.

Erinevate kalendritäht- päevade tähistamisest osa- võtt aitab ehk meil kõigil

lõõgastuda ja sellest keeru- lisest ajast hõlpsamalt läbi rühkida. Suur tänu organi- saatoritele!

Kristi Sutt
SA Kilingi-Nõmme
Tervise- ja Hoolduskeskus

Jalgsi läbi Eesti linnade matkav Intan Pragi Kilingi-Nõmmes

Vastlapäeva hommikul jõudis Intan Pragi, kel on kavatsus jalgsi läbi kõndida kõik Eesti linnad, Kilingi-Nõmme. Klubis kostitati matkalisi päevakohase kuuma hernesupi ning tee ja vastlakuk- litega. Mälestuseks tehti paar ühispilti ning juba ootas ees uus linn – Mõisaküla.

Oma matkal kõigi Eesti lin- nade läbimiseks kulutab ta 1800 kilomeetrit ja selleks on planeeritud 49 päeva. Olgu ilm milline

tahes, Intani siht on läbida iga päev keskmiselt 36 kilomeet- rit. Intan plaanib finišeerida 21. märtsil Tammsaare pargis Tal- linnas kell 18.00.

Käimasolev jalgsimatk on Intanile järjekordne enese proo- vile panek, mille taga on sõpra- dega sõlmitud kihlvedu. 16 aastat tagasi püstitas ta Guinnessi rekordi, kui kõige kauem (48 tundi ühte järjest) ühe ruletilaua taga seisnud croupier.

Foto: erakogu

SPORT

Algab järjekordne rahvaspordisari

2019. aastal esmakordselt toimunud rahvaspordi sarja “Saarde liigub 2019” peeti korraldajate poolt õnnestu- nuks. Sarjas osales 807 eri- nevat inimest. Kogutud sta- tistika andis mingi ülevaate meie inimeste aktiivsusest. Sooviga kaasata kohalikele spordisündmustele veelgi enam saardelasi, otsustati sarjaga jätkata. “Lähme koos 2020” sarjas oli sar- naselt eelnevaga 13 sünd- must, millest kolm jäid ära ja kümme õnnestus korral- dada. Mõnda tuli kohan- dada koroonapiirangutega. Kokkuvõttes jäi osavõtt sarjast kasinamaks. Tänu COVID19-le ei maksa kahe aasta põhjal paikap- davad järeldusi teha, aga kurtmiseks ei ole põhjust. Neile, kes osalesid möödu- nud aasta sarjas vähemalt pooltel sündmustel, luba- sid korraldajad nimelised Saarde valla esindussärgid. Anname auhinnad rõõ- muga üle 21-le aktiivsemale

1. aprillil Talil toimuval Tänupeol. Lumerohke talv pakub meile aasta hakul rohkelt talverõõme.

Eesti Kaitseliidu Pär- numaa maleva Kikepera malevkond koos naiskodu- kaitsjatega kutsuvad kodu- kandi rahvast ühisele suu- samatkale Kilingi-Nõmme ja Punapargi vahelisel raudteelõigul Eesti Vaba- riigi 103 sünnipäeval.

Kella 12.00-17.00 saab kummagi jaamahoone juu- rest laenutada Soome ja Rootsi sõjaväesuuski, mis sobituvad pea iga jalavar- juga (v.a üle 45 suuruse).

Aastapäeva suusamat- kaga algab järjekordne rah- vaspordisari “Liigume ter- viseks 2021”. Uues sarjas saab olema taas 13 sünd- must. Osaledes neist vähe- malt pooltel, on auhinnaks nimeline Saarde valla spor- disärg.

Toivo Tallo
Kilingi-Nõmme
Spordihoone juhataja

Mida inimesed pangalt pensionireformi kohta kõige rohkem küsivad?

LHV tegi kokkuvõtte pensionireformiga seotud eksiarvamustest ja levi- nud küsimustest, mida kliendid on kõige enam küsinud.

Põhiline küsimus pen- sionikogujatel on, mida pank soovib – kas edasi koguda, raha välja võtta või pensioni investeerimis- konto teha. Pank ei saa sinu eest otsustada, aga soovi- tame kõigile valikud endale tõepoolest selgeks teha ja olulist otsust põhjalikult kaaluda. Tulevikuks tasub kindlasti koguda, iseasi, milline kogumisviis kelle- legi kõige paremini sobib.

Kahjuks on päris palju eksiarusaamal, et kui nad enne märtsi lõppu pensio- niraha väljavõtmise aval- dust ei esita, siis nad ei saagi kunagi pensioniraha välja võtta. See on vale. Avalduse raha väljavõtmiseks saab esitada igal ajal, uuesti II sambaga liituda aga alles 10 aasta pärast.

Teine eksiarvamus on, et ka tavalist investeerimis- kontot saab kasutada edas- pidi pensioni investee- rimiskontona II samba sees. Pensioni investeerimis- konto ehk PIK on ikkagi täiesti uus eriotstarbeline konto ja vaid PIK-i kasuta- des ei pea ise investeerides raha II sambast välja võtma ning maksu maksma.

Küsitakse ka selle kohta, kas raha saab II sambast välja võtta maksuvabalt, et see III sambasse suunata.

Vastus on, et ei. Välja- maksel peetakse tulumaks kinni. Raha III sambasse viies on võimalik hiljem tulumaksu tagasi taotleda.

Ka küsimusele, kas väl- jamakse tehakse mitmes osas, on vastus ei. Kogu pensioniraha makstakse välja ühes osas.

Palju uuritakse, kus kohas avaldust esitada. II sambaga liitumiseks või PIK-i avamiseks saab aval- duse esitada ja lepingu sõl- mida LHV internetipangas. Maksete peatamise või II sambast väljumise avaldust on kõige lihtsam ja sood- sam esitada pensionikes- kuse lehel. Seda saab teha ka oma kodupanga pang- akontoris.

Inimesed, kellel on pen- sion mitme valitseja fondis, küsivad, kas avaldus tuleb esitada mitmesse panka. Nii se ei ole – kui on soov II sambast väljuda, tuleb esitada vaid üks avaldus. Väljumine toimub kõigist fondidest korraga.

Kust ma oma pensioni- seisu/pensioninfot näen? Väga mugav oma pensioni- asju jälgida Minu Pension mobiiliäpis. Samuti näed pensioni seisu internetipang- as või pensionikeskuse lehel. Selleks tuleks sisse logida. Pensionireformi kohta annab kasulikkude infot näiteks LHV leheküljel lhv.ee/et/pensionireform.

Marthi Lepik
LHV kommunikatsiooni- spetsialist

Saarde läbi ajaloo prisma

229

1960

Kilingi-Nõmme linna majavaldajad, kes üürisid kodanikele elamispinda või asutustele üüripinda, pidid esitama andmed 1959. a saadud üüritulude kohta.

Kilingi-Nõmme Metsamajandi puhkpilliorkestrit juhatas Agu Ahven. Orkestris mängisid Andres Aru, Ago Kallandi, Nikolai Paltmann, Heljot Männik, Heinrich Rajande, Arvo Reidla, Riho Palmre, Juhan Eskusson, Valter Suss ja Udo Kivimurru.

Metsamajandi maleringi kuulusid Edgar Talve, Ago Kallandi, Rudolf Kirschbaum, Vello Tanissaar, Albert Fridolin, Jüri Avikson, Jaan Kopp, Oskar Putnik, Riho Palover, August Sonn, Endel Talve, Jaago Lensment ja Vello Saar.

Jaauari keskel alustas Kilingi-Nõmmes ja Talil tööd amatöörautojuhtide ja mootorratturite kursused.

29. jaanuaril viidi keskkoolis läbi vene keel õhtu ning tähistati A. Tšehhovi 100. sünniaastapäeva. Esinesid Virve Tallo, Albert Koov, Anne Palge, Vaike Ilves, Aino Pärk, Lea Link, Elsa Martinson, Mihkel Jakobson, Tiina Koidu, Tiit Lõokese ja Mihkel Link.

29. jaanuari alustas Kilingi-Nõmmes tööd noorte lektorium, mille käigus peeti kuus loengut. Teemad: üleminek sotsialismilt kommunismile, käitumiskultuurist, looduskaitsest, male ajaloost, välismaa autotüüpide ja moraalsest pälest („et ei oleks valus sihitult elatud aastate pärast“).

Alliku 7-kl. kooli direktor Asta Teder andis Jäärja külanõukogus aru õppe- ja kasvatustööst, töökasvatuse sisestamisest ja ateistlikust kasvatusest koolis.

Kilingi-Nõmme linnas tuli transpordivahendite omanikel maksta rahandusosakonda iga hobujõu kohta autol 15 ja mootorrattal-motorolleril 7 rubla. Maal elavad inimesed ei pidanud seda maksma.

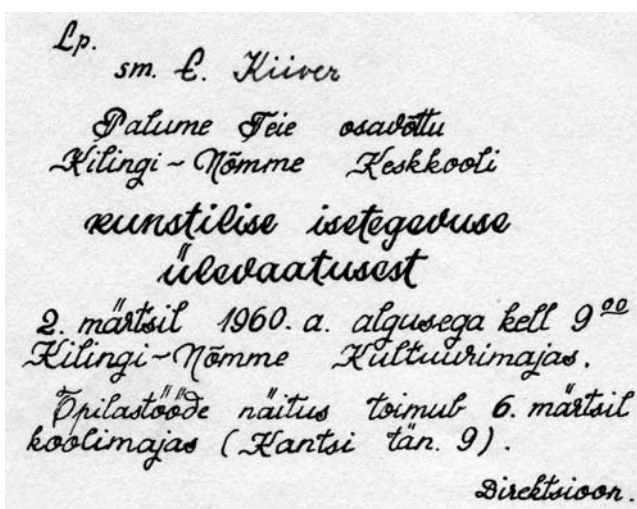
Abja rajooni kohaliku tähtsusega looduskaitseobjektiks arvati Uue-Kariste park, Tali keskkooli park, Allikukivi kultuurimaja park, endise Saapa talu park Kariste kolhoosis, endise Jäärja mõisa park Marxi nimelises kolhoosis, Kamara sovhoosi keskuse park, Vana-Kariste 7-kl. kooli park, tamm Stalini nimelise kolhoosi territooriumil ja selle all asuv Suures Isamaasõjas langenute ühishaud, ussikuusk Massi metskonna Kutja vahtkonna kvartalis nr 160, Jäärja metskonna Sõemäe vahtkonna kvartalid nr 123 (37 ha) ja 140 (35 ha), Lõhisleheline kask Kilingi-Nõmme Keskkooli internaadi aias, Kariste metskonna Alva vahtkonna kvartalis nr 143 kasvav mets, Vindi mänd Kariste metskonna Püttsepa vahtkonna kvartalis nr 16, Koodiorg Kariste kolhoosis.

31. jaanuaril peeti Allikukivil talimotokross, võistlejaid oli ka Viljandist, Pärnust ja Harju rajoonist.

1. veebruarist alates tegi linna kohaliku majanduse kombinat elanikele graveerimistööid.

Tihemetsa koduperenaist Helmi Lillist autasustati III järgu ordeniga „Ema Au“ 7 lapse sünnitamise eest.

Kilingi-Nõmme side 4. jaoskonna ülema abi Voldegar Randorg tegi ettepaneku luua Allikukivile bussi põhipeatus nagu Tihemetsas, kuna Allikukivil nõudepeatust soovides tuleb 45 kopika asemel maksta 1 rubla 25 kopikat.

Kilingi-Nõmme Keskkooli kutsekaart Tarbijate Kooperatiivi esimehele sm HENNO KIIVERILE

Voltveti võitõöstust juhatas Elmar Rohtla. Vahetuse pulbrimeister Heino Muinaste koos Milvi Jaamrega lahutasid piima kooreks ja lõssiks. Võimeister Marie Mäeveski valmistas koorest või. Lõssist aurustati vesi välja, piimapulber kuivatati ja pakiti 50 kg vineertünnidesse.

Tali kultuurimaja alustas elava ajalehe „Elavad leheküljed“ väljaandmist.

Kilingi-Nõmme kool tähistas oma 131. aastapäeva – 1828. a asutatud koolist sai ümbruskonna tarkusetempel, 1926. a sai kool majja elektri ja 1949. a lõpetas keskkooli esimene lend abituriente.

Veebruaris loodi Kilingi-Nõmme Metsamajandis jahisektsioon ja Sigaste küla ümbrusesse rajati jahikeelupiirkond.

Linna kohaliku majanduse kombinadi uutest ruumides alustasid tööd juuksurid Elle Lensment ja Asta Rohilaid. Töötasid õmblejad, kingsepad, fotograaf, kellassepp ja raadiomehaanik. Remonditi pehmet mööblit, elektririistu ja kooti kampsuneid tellija lõngast.

18. veebruaril Tihemetsas peetud laskevõistlusel võitis Kilingi-Nõmme haigla arst dr Sulev Lill – sai 255 silma 300-st võimalikust.

Tihemetsa noorte meistrivõistlusel tõstmises keskkaalus oli parim Ain Koovit 265 kg.

Nõukogude Liidus alanud kultuurkaupade hindu. Motoroller „Vjatka“ maksis varem 3900 rubl, nüüd 3200 rubl, fotoaparaat „Zorki“ hind langes 850 rublalt 600 rublale, kaheraudse jahipüssi IZ-54 hind 1300 rublalt 900 rublale, õmblusmasin „Podolsk“ 875 rublalt 750 rublale. Siidkanga meeter odavnes 14 rubl.

Metsamajandi teedeehitusbrigad alustas Ristiküla – Kiviselja tee katmist kruusaga.

Kilingi-Nõmme Keskkooli õpilased Reet Laasi, Urve Pikkor, Reet Palover, Kersti Avaste koos õpetaja Linda Lamp'iga organiseerisid koolis lõbusa vastlööhtu, ei puudunud kelgusõit ja hernesupp.

Jätukub
Olev Paukson

Mis on kogukond ja milleks teda vajame?

Kas saame Saarde valda nimetada kogukonnaks? Sellele vastamiseks peame teadma kogukonna olemust, tekkimise dünaamikat ning kuidas teda hoida ja arendada. Kokkuvõtvalt mõistame, et vanamoodi edasi minna enam ei saa, aga uut moodi ei oska.

Iga inimene (ma loodan), soovib elada keskkonnas, ümbritsetuna sõpradest ja turvatundest. Inimesed kuuluvad kogukondadesse. Kogukond on midagi väga loomulikku perekonna, sõpruskonna, töökollektiivi, suguvõsa ja teiste inimkoosluste kõrval. Kogukonna erinevus seisneb selles, et meid liidavad ühised tegevused; me jagame oma ressursse üksteise heaks või ühiseks hüvanguks ning kogeme sotsiaalse seotuse tunnet. Ühe definitsiooni kohaselt on kogukond inimeste grupp, kelle vahel on sotsiaalsed sidemed, kellel on ühine jagatud perspektiiv ning kes tegutseb koos, kas geograafilises piirkonnas või mujal (MacQueen jt, 2001). Kogukond on koht, kuhu kuuluvad meie mitteformaalsed suhted ja toimub igapäevaelu koordineerimisega seotud omavaheline suhtlus. Kogukonna kogemus eristub tavapärasest suhtlemisest seetõttu, et hõlmab endas ka kuulamise tunnet ja nn. „jagatud saatust“. (Gilchrist, 2019)

Paljud kodanikualgatused sünnivad kogukondades: sõprus-, tutvus- ja naabruskondades. Kogukondadel on suur roll inimeste vahelistes suhetes, aruteludes ja ühistegevustes, ning tervist toetava elukeskkonna kujundamisel. Selline tegutsemine tugevdab elukvaliteeti, demokraatiat, sotsiaalset ja paikkondlikku sidusust, turvalisust jm. Selleks, et kogukonnakeset lähene- mist ka kodanikuühiskonna arendamisel juurutada, on vajalik, et KOV (kohalik omavalitsus) koos kohalike elanikega koostaks ülevaate oma kogukondadest, kogukonnad valiks oma esindajad ja KOV kaasaks neid otsustusprotsessidesse. Nii oleks loodud mitme tasandi koostööplatvorm, kus üheskoos uuritakse välja prob-

leemid ja töötatakse välja lahendused. Ühe suurema väljakutse esitab meile avatud suhtlemine, erinevustega hakkama saamine ning isiklik areng läbi eneserefleksiooni.

Suhtlemine on valdkond, kus on kerge libastuda. Suhtluses peaksime esitama oma seisukohad argumenteeritult, erapoolelt ja „mina“ keeles (mina arvan...; mina soovin... jne). „Tervisliku“ dialoogi pidamise võime on arenenud juhul, kui oleme õppinud ütlema üksteisele tõtt, hoolimata eriarvamustest. Kogukonnas tuleb soosida ausat suhtlemist, avatud dialoogi kohaliku omavalitsusega ja kogukonna rahvaga ja eirama sotsiaalseid kuulujutte ning põhjendamata arvamusid. Parim viis tagamaks eluterve suhtlus ja ühtlasi kogukonna areng on kokku leppida reeglid.

Erinevustega hakkama saamine on keeruline, kuid mitte võimatu. Me ei pea olema kõigega nõus, aga me ei tohi hukka mõista erisusi. Olgu siis selleks vanus, sugu, etnilised, vaimsed, sotsiaalsed või füüsilised erinevused. On loomulik/üldlevinud, et kõik inimesed ei suuda erinevusi toleerida ja on keeruline leida võti olukordade lahendamiseks. Samas on mõistlik toetada ja suunata kogukonnaliikmeid aktsepteerima erisusi, haarata neid koostööle, et suuta mõista ühtsuse vajadust. Liikmete läbisaamine sõltub suuresti sellest, kuidas reageerida suhtlussituatsioonides, ärakuulamisoskuses ja suhestumises ning kuidas anda kogukonnaliikmetele reaalselt lootust. On keeruline muuta eluaegseid harjumusi ning õppida tundma oma reaktiivse käitumise vallandajaid, kuid kogukonnaga koostööd tehes, kaasates erinevaid sihtgruppe on võimalik lahendada ka kõige raskemad juhtumid.

Soovin, et tulevikus oleme õppinud, et see, mida ütleme võib teha inimestele haiget ja kogukonnana peame olema suutelised reflekteerima oma käitumist.

Eiko Tammist
TÜ magistrant

08. MÄRTS KELL 19
KILINGI-NÕMME KLUBIS

VAIKO EPLIK &
KRISTJAN RANDALU

"KOOSKÕLA
LAHKHELID"

Piletimüük alates 10. veebruarist
tavapilet 10€;
õpilane, pensionär 7€;
Kilingi-Nõmme
muusikakooli õpilane 5€

Kilingi-Nõmme
KLUBI

#uuskontsert

Juhised, kuidas igapäevaselt toetada enda vaimset tervist

Praeguses kiiresti muutuv ühiskonnas on pinged ja stress tavalised nähtused. Veel enam võimendab seda kõike praegune pandeemia, mille ajal on tekkinud eba-kindlus isegi järgmise päeva suhtes, ning samamoodi tekitavad lisastressi piirangud, millega võivad kaasneda eneseisolatsioon olek, laste koduõpe või muud harjumatud situatsioonid. Kõik see kõrgendab meie ärevuse taset. Seetõttu oleks hea, kui tagataskus oleksid väikesed nipid, mida endale aeg-ajalt meelde tuletada, kui olukord keerulisemaks läheb.

Peab mees pidama, et hea vaimse tervise valemiks on regulaarsus. Alustada tuleks unerežiimist. Ehk nii tööpäevadel kui ka nädalavahetustel enam-vähem samal kellaajal magama minna ja ärkata. Vabal päeval tund aega hiljem äramine ei ole probleemiks, aga lõunani magada siiski ei tasu, kui nädala sees on äratus kell 6 hommikul.

Hea enesetunne on tugevalt seotud ka toitumise ning liikumisega. Söögikorrade võiksid olla regulaarsed ja toitumine mitmekülgne. Päeval ajal võiks tegeleda füüsilise aktiivsusega, kasvõi teha väike jalutuskäik värskes õhus.

Soovituslik on igapäevaselt kellegagi suhelda. Murede korral võib alustada kellegi lähedase poole pöördumisega, sest nagu öeldakse – jagatud mure on pool muret. Kuid on ka hetki, kui peab lisaks mainitud soovitudele kaasama ka välise abi. Mitmete vaimse tervise murede (nt ärevus ja depressioon) kohta on olemas erinevaid videoid, heliklippe ning kirjalikke juhiseid, mis juhendavad, kuidas olla hetkes ja oma hirmudega hakkama saada. Neid leiab näiteks Peaasi.ee kodulehelt.

Kuid tihtilugu on just rääkimine see, mis enim aitab, ning on hetki, kus oleks vaja rääkida kellegagi, kes võtaks sind kui puhast lehte. Selle jaoks on loodud Eesti Psühhiaatriate Seltsi Noorpsühhiaatriate sektsiooni ja MTÜ Peaasjad koostööprojekt, mille kaudu saavad soovijad tasuta vaimse tervise alast veebinõustamist. Internetis on võimalik broneerida endale aeg lehel <https://registratuur.peaasi.ee/kriisi>. Projektiga seotud nõustajad kuulavad Su ära ja annavad nõu. Vahepeal ainult sellest piisabki. Kui on vaja rohkem nõustamisi, siis projekti raames saavad kõik vähemalt 27 aasta vanused inimesed viis tasuta veebinõustamist. Noorematele soovitage MTÜ Peaasjad noortenõustamist. Nõustajaga rääkimine ei ole ebatavaline ega näita, et oled nõrk. Pigem vastupidi – on loogiline, et mure korral pöördud kellegi poole, kes teemat rohkem valdab, ja kuulad tema nõuandeid.

Need lihtsad juhised on arvatavasti igale inimesele teada, kuid raskematel perioodidel kiputakse neid unustama. Seega on nende meeldetuletamine alati kasulik. Kui näed sõpra-tuttavat, kellel on raske hetk, siis kuula teda ning maini, et enesetunnet saab parandada une, toidu, liikumise ning suhtlemisega ja kui on vaja natuke rohkem tuge, siis nõustajaga arutamine on samuti väga kasulik.

Krista Tomson
Viljandi Haigla
 psühhiaatriaosakonna
 tegevusjuhendaja, vaimse
 tervise nõustamise
 projektijuht

Magda Kõljalg
 psühhiaatria arst-resident,
 vaimse tervise nõustamise
 ekspert

Lähkma külamajas
26.veebruari kell 18:00

PILLILAAGRI PUNT
maailmamuusikakontsert
uue katuse all

Sisepääs prii!
Võimalus toetada muusikute tegevust
Lisainfo: Ave 53963172

TÄNAME Eesti Kultuurkapital

Maailmamuusikakontsert uue katuse all

Lähkma-Saunametsa külamaja on saanud Saarde valla toel uue katuse alla.

Seda peab toreks kontserdiga tähistama! Maailmamuusikat esitav Pillilaagri Punt ühendab endas pilliõpetajaid ja -õpilasi, kes said kokku Võrumaa rahvapillilaagris ja kes soovivad kohtuda tihedamini kui kord aastas.

Ansambli pealik on tuntud Eesti pärimusmuusik Kadri G Laube. Ansambli liikmed on Liina-Mai Põldsepp, Henri Viik, Ruti Enn, Kristo Joosep, Kaisa Kuslapuu, Marten Joonas Ruut, Dimitra Giannakina ja Martti Tarsalainen.

Kuna Lähkma külast mängivad üle-eestilises pun-dis lausa kaks mängijat, siis kohtutaksegi veebruarikuus Lähkma külamajas. Tunni aja jooksul kuuleb lugusid erinevatest riikidest – kavas on traditsionaalne muusika ning pärimusmuusikast inspireeritud uuslooming.

Kontsert on tasuta. Üritust toetab Eesti Kultuurkapital.

Kui muusika meeldib, siis on võimalik toetada muusikuid annetusega, kuna pundil on aasta lõpus plaanis kaks välistuuri.

LÜKKUB EDASI!

Makramee lillekiigu õpituba
 27.02.2021

Saarde Käsitöökeskuses
 Kilingi-Nõmme

Saarde käsitöökeskuse ruumides toimub

MAKRAMEE ÕPITUBA,

kus õpime punuma klassikalist lillekiiku. Õpitoa käigus saame selgeks lillekiigu punumisel kasutatavad põhisõlmed ja võtted, mida tuleb silmas pidada selle valmistamisel. Töötuba sobib ka algajale, kes pole veel makrameega kokku puutunud.

Õpitoa viib läbi Merje Crafts.

Õpitoa maksumus 20€ (maksmine kohapeal).
 Materjalid on hinna sees.

NB! Registreerumiseks võtke ühendust Saarde käsitöökeskusega.

Vabariigi ootuses

Eestimaa rahvuskubermangu
 loomine 1917. aastal

Yearning for the Republic.
 The establishment of the national
 Province of Estonia in 1917

Eesti Vabariik 100 ja Eesti
 Ajaloomuuseumi näitus
 Kilingi-Nõmme Klubis

Exhibition by Estonia 100 and
 The Estonian History Museum
 in the Kilingi-Nõmme Club

1. veebruar – 1. märts 2021

1. February – 1. March 2021

Kilingi-Nõmme Klubi
 Pärnu tn. 73
 86305 Kilingi-Nõmme, Pärnumaa
 E-N 11.00 – 16.00
 R 11.00 – 14.00

Kilingi-Nõmme Club
 Pärnu Street 73
 86305 Kilingi-Nõmme, Pärnu County
 Monday – Thursday 11.00 – 16.00
 Friday 11.00 – 14.00

«AJALOOMUSEUM»
www.ajaloomuseum.ee

Pärnu Fotoklubi

AASTANÄITUS 2020

Kilingi-Nõmme klubis

1. veebruar 2021 - 26. aprill 2021

Pärnu Fotoklubisse kuulub väga erineva taustaga inimesi. On nooremaid ja vanemaid, on elukutselisi ja asjaarmastajaid. Ka lemmikteemad võivad olla üsna erinevad: loodusfotograafia reportaažini. Aga me kõik armastame ümbritsevat kaamerasse püüda.

Osalejad: Silvia Saard, Margit Jaanson, Aivar Oja, Henn Soodla, Aiki Järviste, Ave Hõövel, Lii Krass, Karmen Kärg, Kersti Järva, Andrus Liinak, Liivi Pihlasalu, Ülo Soomets, Urmas Luik, Valdur Maibach, Aivar Kütt, Rein Holtsmann.

Mõtleme ja valime koos Tali küla sümbolika!

Tali küla sümbolika konkursile ootame
 järgmisi ideekavandeid:
 logo, lipp, maskott, tunnuslause.

Esita oma ideed hiljemalt **31. märtsiks 2021 e-posti aadressile:**
talikula@mail.ee või saada postiaadressil:
 Pärna tee 5, Tali, 86101 Pärnu maakond, märksõna „konkurs“.

Ideekavandeid võib joonistada käsitsi või kasutada
 sobivaid arvutiprogramme.

Tali küla Facebooki lehel saad anda hääle oma
 lemmiksümbolile.

Lisaks hindab kavandeid žürii.

Võidutöö selgubki hääletajate ja žürii koostöös.

Võitja kuulutatakse välja Tali küla Facebooki lehel **19. aprillil**

Võitjatele auhinnad!

Korraldustiimil on õigus teha vajadusel tähtaegades muudatusi,
 millest annab teada Tali küla Facebooki lehel.

**OMA MUREGA
 EI PEA
 OLEMA ÜKSI!**

**VAIMSE
 TERVISE
 NÕUSTAMINE**

Registreeru tasuta veebinõustamisele
REGISTRATUUR.PEAASI.EE/KRIISI

Operatiivset infot meie vallas toimuvate kultuuri- ja spordiürituste kohta vaata kodulehe kalendrist.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

11. märts alates 10.00
SURJU RAHVAMAJAS
Etteregistreerimine
telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillioetjale tasuta!

- LAME JA VIILKATUSTE EHITUS REMONTTÖÖD
- EHITUSLIKUD PLEKITÖÖD
- KIVI JA MOODULKORSTNATE EHITUS

Tel 554 8699 • edissonehitus@gmail.com

Müüa kuivad ja toored küttepuud 25 cm – 75 cm,
30 cm võrkkotis
Kuivad klotsid 40 l kotis!
TEL. 513 2013 Sass Veelikselt.

KÜTTEPUUDE MÜÜK

Kuiv ja toores lehtpuu pikkusega 25-75 cm.
Kuivade puude tellimine sügiseks.
Järelmaksuvõimalus.
Info tel. 5669 6987 Janek

OÜ ETEST PR ostab METS- JA PÖLLUMAAD

Tel 504 5215, 514 5215
info@est-land.ee

Müüa puitbrikett.
briketipoisid.ee

Kuivad
ahjupuud.

Kaminapuud
40 l võrkkotis.

Telefon 5120 411
Peeter

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

HOBESÖLG OÜ

KINNISVARA
ost – müük – vahetus

LIPUMASTID
müük – paigaldus – hooldus

TRANSPORTTEENUS

www.hobesolg.ee

info@hobesolg.ee

Tel. 55 655 001

Uued vallakodanikud

Merlyn Tähemaa perre sündis

1. veebruaril tütar

MARIA TÄHEMAA

Kätlin Jänes-Jefimovi ja Andres Jefimovi

perre sündis 2. veebruaril tütar

KÄTHI-SOFIE JEFIMOV

Õnnitleme!

Veebruar

ELLI PAUKSON	94
ERNA RAADIK	90
JUTA VILBASTE	88
ENDEL JAAMRE	88
VALLI TISLER	87
HILDA SONG	87
VIRVE-LAINE SAAR	86
JUTA MANDEL	86
HEINO LENSMENT	86
VAIKE MOPPEL	85
PAUL AUNIS	85
HELJU HUNT	85
EERI MASSO	84
ARVI SOON	84
AINO RISU	83
ELINA MALDRE	83
HELJA VASAR	82
ILMAR KASE	82
TIJU-MALLE KURM	81
REIN PAAL	80
RAUL AAS	80
KIIRA LILLEMÄGI	80
URVE VILKS	75
ANTS OJA	75
EHA SMOLINA	75
MARTIN VUGT	75
ANU TAMM	75
LUULE LAUK	70
GENADI KRASAVIN	70
REIJO AARNE KALEVI GÖÖS	70
KARLA GENTALEN	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Tempke Majandus

Kasvava võsa ja raiete ost

53458630

Tauri Õigus

Tempke Majandus OÜ

IN MEMORIAM

JAAN NELKE

12. juuni 1936 – 4. veebruar 2021

Igavikuteele lahkus endine füüsikaõpetaja Jaan Nelke, kes Kilingi-Nõmme Gümnaasiumiga oli seotud aastatel 1966 – 1993. Konkreetse jutuga napsõnalist õpetajat mäletavad tema õpilased ja kolleegid kui tõsist töömeest, kelle jaoks ei olnud tähtsad bürokraatlikud nõudmised, vaid lihtsate füüsikaseaduste lahtiseletamine. Õpilaste kõnepruugis oli tema hüüdnimi seotud kuulsa füüsiku Newtoniga. Peene huumoriga selgitas Jaan füüsikalisi mõisteid ja näiteks mõiste sagedus selgitamiseks ta tüdrukute käest teada pidude sageduse suurust Tihemetsas.

Tema õpilased olid edukad füüsika aineolümpiaadidel ja hästi õnnestusid maakonnas korraldatud tasemetööd selles aines, korduvalt tunnustati õpetajat hea töö eest. Jaan Nelke tegeles ka liikluskasvatusega, mis hoogustus eriti kooli liikluslinnaku avamisega. Keskkooli lõputunnistuseni viis klassijuhataja Jaan Nelke 22., 30. ja 35. lennu.

Jaan Nelke tundis ennast hästi väikeses seltskonnas, avalikkuse ette ta esinema ei kippunud. Tema arvamus pani tavaliselt vaidlusele punkti. Muheda huumoriga õpetaja elab edasi endiste kolleegide ja õpilaste mälestustes.

Nekroloogi kirjutaja Mari Karon

Jumalateenistused Saarde kirikus

Jumalateenistused toimuvad Saarde kirikus
pühapäeviti kell 11.00.

Igapäevaste vaiksete missade algusajad on
liikuvad ning nende algusaegade kohta saab teavet
koguduse õpetajalt, tel 527 1563.

Samuti on jätkuvalt avatud heategevusmüük
Saarde pastoraadis. Müügil riided, jalanõud,
voodipesu, nõud, mööbel, mänguasjad jne.

Oleme avatud E, K, R, L kell 10.00 - 14.00.

Iga päev uut kaupa!

Mälestame lahkunuid

TARVI ESING

30.12.1968 – 02.02.2021

JAAN NELKE

12.06.1936 – 04.02.2021

ELGA JARTSEV

01.07.1936 – 06.02.2021

IDA SAALISTE

11.06.1937 – 08.02.2021

ALBERT TÕIGAST

15.11.1932 – 09.02.2021

PAUL METSASALU

27.06.1940 – 16.02.2021